

Sammanträdesprotokoll

Kommunala Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum 2023-12-07

Plats och tid
Rådhuset - rådhusalen, kl. 13:00-17:00

Paragraf
§§58-69

Närvarande
Se sidan 2

Justeringens plats och tid

.....
Sekreterare Marit Strömgren

.....
Ordförande Jörgen Edsvik

.....
Justerare Susanne Falk

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesdatum 2023-12-07

Ledamöter	Närvarande	Frånvarande	Tjänstgörande ersättare
Jörgen Edsvik (S) ordf.	X		
Anders Ekman (C) SBN	X		
Eva Ålander (S) OMV	X		
Susanne Falk PRO vice ordf.	X		
Christer Bergström PRO	X		
Kurt Eriksson PRO	X		
Bo Bergstad SPF	X		
Catharina Hedin SPF	X		
Margareta Bergström SKPF	X		
Jarmo Laiho FSFP	X		
Åke Karlsson RPG	X		
Gerd Karlsson SKPF		X	
Lars-Erik Oxbacke (S) KFN		X	
Ersättare	Närvarande	Frånvarande	
Margareta Larsson (M) KS	X		
Hans Södergren (SD) SBN	X		
Anders Jansson Gladh (M) OMV	X		
Jonny Hoff PRO	X		
Bengt Lindkvist SPF	X		
May Hägglund SPF		X	
Eva Olsén SKPF	X		
Birgitta Wadman SKPF	X		
Elsa Kontturi FSFP	X		
Tord Gillving RPG	X		
Berit Wallstedt PRO	X		
Birgitta Persson PRO	X		
Göran Lindström (M) KFN	X		
Övriga närvarande			
Måns Jennehag, polismyndigheten Charlotte Molarin, polismyndigheten Johnny Gustavsson, sektor Vårld (Socialtjänsten) Ann-Charlotte Jansson, sektor Styrning och stöd Marit Strömgren, sektor Styrning och stöd Marie Grew, sektor Livsmiljö Caroline Engberg, sektor Vårld			

Justerare	Utdragsbestyrkande

Ärendelista

- § 58 Upprop och val av justerare
- § 59 Godkännande av dagordning
- § 60 Detaljplaner under arbete
- § 61 Föregående protokoll
- § 62 Polismyndigheten, Valfärd
- § 63 Sektor Livsmiljö
- § 64 Information från nämnder och bolag
- § 65 Sektor Valfärd
- § 66 Äldrevänlig kommun
- § 67 Övrigt
- § 68 Sammanträdesdatum 2024
- § 69 Avslutning och kommande möte

Justerare			Utdragsbestyrkande

§ 58 Upprop och val av justerare

Ärendebeskrivning

Kommunala Pensionärsrådet väljer Susanne Falk att justera protokollet.

§ 59 Godkännande av dagordning

Ärendebeskrivning

Kommunala Pensionärsrådet beslutar att fastställa föredragningslistan enligt utsänd handling.

§ 60 Detaljplaner under arbete

Ärendebeskrivning

Detaljplaner under arbete hittar du här: [Detaljplaner – Gävle kommun \(gavle.se\)](#)

§ 61 Föregående protokoll

Ärendebeskrivning

Föregående möte hittar du här: [Möte 2023-11-02 | MeetingPlus \[sv\] \(gavle.se\)](#)

§ 62 Polismyndigheten, Välfärd

Ärendebeskrivning

Måns Jennehag och Charlotte Molarin från kommunpolisen informerar om förebyggande arbete kring bedrägerier.

Inom polisen har behovet av det brottsförebyggande arbetet ökat gällande säkerhetsfrågor i kommunen. Polisen samverkar även med företag, föreningar och boende.

Många brott har minskat som bland annat fickstölder men bedrägerier har ökat, "vår tids rån", vilket sker via internet, försäljning eller genom att söka upp folk. Polisens budskap är att man ska lära sig att stå emot bedragarnas knep, våga vara otrevlig och inte släppa in okända personer i sitt hem. Kontrollera att personerna är de som de utger sig för att vara och tveka inte att stänga dörren, lägg på luren, be om faktura (inga seriösa företag som besöker dig i hemmet tar betalt på plats). Identifiera dig aldrig med bank-id vid uppmaning av någon annan och klicka aldrig på länkar som kommer via e-post om du inte känner igen avsändaren. På stan kan man hålla för med handen när man slår in koden till bankkortet. Var uppmärksam när du handlat, någon kan försöka ta ditt kort och förvara inte bankkortet tillsammans med pinkoden i plånboken.

Många känner skam efter att man blivit utsatt för bedrägerier och man vågar inte prata om det men det är viktigt att det kommer till polisens kännedom för att man ska kunna förhindra sådan typ av brott. Det går att vara anonym om man vill lämna tips om man har sett eller hört något.

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunala Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum 2023-12-07

- Man kan vidarebefordra misstänkta bedrägerier via sms till: 77-26.
- Utbildningsfilm: UR Samtiden på play” försök inte lura mig” och läs på www.polisen.se
- Brå rapport (2023:11), bedrägerier mot privatpersoner, de förebyggande åtgärdernas träffsäkerhet
- Kontakta polisen på nummer 112 vid akuta händelser och pågående brott
- 114 14 – övrigt, www.polisen.se

Drogsamordnare Johnny Gustafsson från Socialtjänsten informerar om bland annat narkotikaläget i Gävle kommun.

Enligt Johnny skrivs det mycket i media att det är väldigt många ungdomar som använder narkotika vilket är missvisande. Narkotikahandeln är vanligare bland vuxna än bland ungdomar vilket är svårare att upptäcka eftersom man lyckas upprätthålla en fungerande vardag. Enligt mätningar man gjort på ca 70 gymnasieelever i Gävle har pojkar sänkt sin konsumtion av narkotika men bland flickor har det ökat. På gymnasiet är det den lägsta användningen av pojkar och flickor sedan man började mäta på 90-talet. En orsak till minskningen tros vara att många droger är starkare än tidigare och man kommer i kontakt med myndigheter tidigare. Man gör även kontroller i avloppen för att hitta kokainförekomsten som ett komplement till siffrorna från undersökningen i skolor.

Gävle har låga värden av narkotikapreparat, dock har Amfetamin ökat vilket beror på att Gävleborgs län skriver ut mest ADHD mediciner som innehåller ett centralstimulerande ämne som liknar amfetamin. Ökningen av ADHD medicin mellan 2016–2022 var 300 procent.

Vidare visar undersökningar att användningen av alkohol bland ungdomar har minskat, men i jämförelse med pojkar dricker flickor mer. Högkonsumtionen av alkohol och användningen av hembränt har också gått ner.

Väldigt få ungdomar röker i årskurs 9 och rökningen har sjunkit konstant. Även snus användningen har minskat i år trots att det var en stor ökning året innan (2022).

§ 63 Sektor Livsmiljö

Ärendebeskrivning

Enhetschef Marie Grew på Tekniska informerar om arbetet med mätningar och åtgärder av luftkvalitén.

Tre gånger per år görs fasta mätpunkter av luften på Staketgatan som har högsta värden av luftföroreningar. Miljökvalitetsnormen får inte överskridas och i dagsläget ligger Staketgatans värden strax under normen.

Man kan även som privatperson söka aktuella värden av luftföroreningar på gatorna i Gävle genom en samlingskarta på gis.gavle.se. Mätningarna är baserade på beräkningar utifrån trafikflöden. (Kartan är inte tillgänglig i dagsläget på grund av uppdateringar).

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesdatum 2023-12-07

Trots att Europas luftkvalitet har förbättrats betydligt under de senaste decennierna dör fortfarande varje år ca 300 000 människor inom EU som helhet och ca 6700 i Sverige i förtid till följd av förorenad luft (67 i Gävle). Även de jämförelsevis låga föroreningshalter som finns i Sverige tycks påverka barns lungfunktion och luftföroreningar är den miljöfaktor som orsakar flest förtida dödsfall i Europa. Dödsfall och sjukdomar orsakade av luftföroreningar samt negativ påverkan på ekosystemen (försurning, övergödning, ozonrelaterade skördeförkluster) ger sammantaget upphov till mycket stora samhällsekonomiska kostnader.

Mest välbelagda och allmänt accepterat är de negativa effekterna på hjärta- kärl och luftvägar. Ny forskning talar för att luftföroreningar även kan öka risken för ateroskleros och ogynnsamma graviditetsutfall och flera mekanismer såsom låggradig inflammation, påverkan på hjärtmuskeln syresättning, trombos/fibrinolys och påverkan på hjärtats retledningssystem.

Katalytisk avgasrening och partikelfilter på dieselfordon har inneburit en betydande sänkning av utsläppen av avgaspartiklar, men dessa åtgärder har delvis motverkats genom en ökning av antalet fordon och har inte någon effekt på de slitagpartiklar som genereras från däck och vägbanor.

För att minska de oönskade hälsoeffekterna av luftföroreningar krävs åtgärder som t.ex. minskade utsläpp från vägtrafik genom färre och renare fordon, åtgärder som minskar partiklarna från vägdamm och bättre rening av avgaser från arbetsmaskiner. Förutom åtgärder mot källorna bör hälsoriskerna av luftföroreningar beaktas i samhällsplaneringen så att bostäder och förskolor/skolor inte placeras alltför nära högttrafikerade vägar.

Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att ta fram ett åtgärdsprogram för att klara målen om ren och frisk luft i innerstaden. Bland annat har man gjort en åtgärdsplan för luftkvalitet på Södra Kungsgatan genom minskad dubbdäcksanvändning, ingen sandning, optimerad städning med högtryckstvätt, dammbindning, förbud mot tung trafik/förbud mot tung trafik undantaget stadsbussarna, ökad andel elbilar, cirkulationsplats samt att införa miljözon.

Generella åtgärder är att främja kollektivtrafik, cykling och gång, prissätta parkering, arbeta med körmönster och beteende, införa gröna stråk, optimera städning/dammbindande åtgärder.

Det finns även en åtgärdsplan för att minska föroreningsnivåerna vid de mest utsatta skolorna och förskolorna och det visade sig att miljömålen för frisk luft uppnås vid adresspunkten för alla skolor och förskolor i Gävle kommun utom för kväveoxid vid Vasaskolan.

Justerare	Utdragsbestyrkande

§ 64 Information från nämnder och bolag

Ärendebeskrivning

Ordförande för Omvårdnadsnämnden Eva Älander (S) informerar att det i dagsläget finns 28 tomma lägenheter och 12 tillgängliga lägenheter på vård- och omsorgsboenden.

Det pågår ett omfattande arbete med bemanning och schemaläggning för att klara kravet på elva timmars dygnsvila som trädde i kraft 1 oktober.

Prognostiserat ekonomiskt resultat för helåret 2023: -25 miljoner som främst är kopplat till bemanning, förstärkningar och hyrpersonal.

Ärenden från Omvårdnadsnämnden den 23 november:

- Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, okt. -23
- Avtalsuppföljning Ersta hemtjänst, Förenade Care, vård- och omsorgsboende (Vinddraget), vård- och omsorgsboende Attendo AB (Muréngatan)
- Informationsärende: Personkontinuitet inom hemtjänst (äldreomsorg) i Gävle under september 2023
- Informationsärende: Resultat från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2023

I SPF Seniorernas årliga "Hemtjänstindex" placerade sig Gävle kommun i år på plats 62 i den sammanvägda rankningen, vilket är 19 placeringar bättre än 2022.

När personkontinuiteten inom hemtjänsten mättes nationellt under två veckor i september visade resultatet att Gävle kommun är en av de 25 bästa kommunerna i landet på detta. Vårt resultat på totalen är oförändrat i jämförelse med förra året, men variationen mellan olika hemtjänstgrupper och LOV-företag är relativt stor.

Samhällsbyggnadsnämndens ordförande Anders Ekman (C) informerar att nämnden överväger en prishöjning på 65-plus korten på grund av den tuffa ekonomiska situationen. Politikerna är dock eniga om att det är väldigt bra med 65-plus korten och vill behålla dessa men man är tvungen att se över prissättningen för att kunna behålla förmånen. Man har inte heller råd i nuläget att nyttja korten under kvällar och helger. Intäkterna för kommunen är 1 miljon och kostnaden nästa år beräknas bli 7 miljoner vilket beror på en ökning av biljettpiserna i Regionen vilket även slår mot kommunen.

§ 65 Sektor Velfärd

Ärendebeskrivning

Biträdande sektorchef Caroline Engberg informerar om utredningen av nedläggningen av korttidsplatser.

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesdatum 2023-12-07

Den 17 december 2020 fattade Omvårdnadsnämnden beslut om att ge Valfärd Gävle uppdraget att bedriva en mer effektiv verksamhet och återkomma till nämnden med förslag där syftet var att undersöka möjligheterna att avsluta eller bedriva verksamheter effektivare eller med andra lösningar för att nämnden ska ha en ekonomi i balans under verksamhetsåret 2021. Detta var en effekt för att klara det försenade omställningskravet från kommunplan 2020 på grund av covid-19 pandemin om -14,0 mnkr (ca 1% av nämndens omslutning 2021).

Ur ett kundperspektiv är korttidsvistelse inte en idealisk lösning. För många av kunderna innebar det att direkt efter utskrivning från sjukhuset erbjöds de plats vid korttidsboende för att därefter flytta in till vård- och omsorgsboende och de allra flesta kom inte till sitt ordinära boende innan flytt. Man såg det möjligt att ge andra insatser som medför en bättre situation för kunden och som är mer resurseffektiv för organisationen. Denna förändring bör ses som en reform, och utifrån ett kundperspektiv en behövlig sådan.

Korttids hade sedan sommaren 2020 varit stängt pga. pandemin. Smittade kunder kom direkt från sjukhuset, vilket gjorde att situationen inte var hållbar och det inrättades fyra resursplatser utifrån beslutet december 2020.

Personalutmaningarna som en effekt av pandemin var stora och analys av HSL-arbetet i sektorn inleddes hösten 2021 och beslut om ny organisering av HSL-arbetet fattades 2022. Platserna utökades till totalt 6 varav 3 på Vallongården och 3 på Forellplan och öppnades veckan efter midsommar 2023.

Rapport ”Lägesbild för perioden 2020–2022” visar:

- Demografisk utveckling 22% av befolkningen inom Gävle kommun äldre än 65 år
- Andel personer 65 år och äldre med insatser Socialtjänst minskar över tid och pandemin har förstärkt detta. Ca 1770 individer.
- Minskad väntetid för inflytt till VåBo och medianvistelsetid är ca 25 mån
- Andelen vårdtillfällen planerad och oplanerad öppen/sluten specialistvård har minskat för gruppen 70 år och äldre- ingen minskning för personer med hemsjukvård eller VåBo

Effekt av avvecklingen avseende hemvårdsinsatser:

- Ca 100–150 personer/mån skrivs ut från slutenvård till kommunal vård och omsorg. Merparten till ordinärt boende med insats från hemtjänst och hemsjukvård.
- 5–10 personer/mån skrivs ut direkt till VåBo, främst personer i palliativt skede och personer med demenssjukdom och/eller stort omvårdnadsbehov
- Fler personer än tidigare som kommer hem med stora omvårdnads- och sjukvårdsbehov, palliativa och yngre personer
- Fler beviljade insatser, dubbelbemanning och vak än tidigare. Vak har ökat från 34–132 beslut
- Ca 10–12 personer/år flyttar hem till ordinärt boende från Våbo

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesdatum 2023-12-07

Utvärdering genomförd september 2023 visade att antalet korttidsplatser inte varit fullt belagda under perioden. Det är positivt att möjligheten finns att erbjuda platser för de med behov. Kriterierna har fungerat bra och det pågår arbete med att utveckla planeringsprocesserna såsom tidig planering runt individen.

Parallellt arbete med etablering av korttidsplatserna är att utveckla de mobila teamen med gemensamma utbildningar, samverkansdagar och uppdatering och revidering av hemsjukvårdsavtalet mellan länets kommuner och Region Gävleborg.

§ 66 Äldrevänlig kommun

Ärendebeskrivning

Ann-Charlotte Jansson informerar om rapporteringen av aktiviteter från sektorer och bolag gällande handlingsplanen för Äldrevänlig kommun. Dom olika aktiviteterna är boende och bostäder, transporter och mobilitet, utemiljöer, delaktighet inkludering respekt, hälsofrämjande, gemenskap och aktiviteter, information och kommunikation samt äldreomsorg och stöd i vardagen. (Resultat och pågående aktiviteter finns att läsa om i bifogad presentation).

Ann-Charlotte informerar även om resultatet av Erasmusprojektet – ett arbete om social inkludering med stöd av konst och kultur via digitala verktyg. Projektet pågick mellan 1 april 2021 till och med 30 september 2023.

Initiativet att söka EU-medel för Erasmusprojektet togs av tre seniorer i Gävle där kommunen varit projektägare. Partners har varit Reggio Emilia (Italien) och Paris. Man har haft 4 möten totalt, två av dessa i Gävle, ett i Paris och ett i Reggio Emilia.

Resultaten från samtliga länder visar att det finns behov av förbättrad information till redan digitala seniorer om vilket utbud av kulturella aktiviteter som finns samt förbättrad information och utbildning till omvårdnadspersonal som i sin tur ska stötta senioren.

I Gävle har man fått inspiration till:

- Att filma stadsvandringarna och sända dem digitalt
- Utöka digital access till museet
- Ljusprojicerad konst – kanske i mindre skala?
- Utökad volontärverksamhet, generationsöverskridande
- Utveckla en app. som listar kulturarrangemang och som är enkel att använda

Reggio Emilia i Italien har inspirerats och vill genomföra:

- Digitala plattformar för kultur enkla och tillgängliga att använda
- Äldrelots
- Digital nattillsyn
- VR-upplevelser för personer med demenssjukdom

Paris har inspirerats och vill genomföra:

- Utveckla en app. som listar kulturarrangemang och som är enkel att använda

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunala Pensionärsrådet
Sammanträdesdatum 2023-12-07

- Förenkla och förbättra ikoner på smartphones för att minska digital oro hos seniorer

Vidare informerar Ann-Charlotte att Gävle kommun har haft en så kallad sprintvecka med två utmaningar; hur kan vi stötta seniorer att vara fysiskt aktiva samt hur kan vi stötta seniorer att bli mer digitala.

Metoden skedde via intervjuer, dagböcker och observationer och ca 100 seniorer har svarat om fysisk aktivitet och ca 30 seniorer har svarat om digitalt stöd. Det framkom bland annat att gemenskap är av stor betydelse för fysiska aktiviteter. Man vill även kunna möjliggöra för fler seniorer att ta sig till/delta i sociala sammanhang som i sin tur kan leda till fysisk aktivitet.

§ 67 Övrigt

§ 68 Sammanträdesdatum 2024

Ärendebeskrivning

Förslag sammanträdesdatum inför 2024 fastställs av Pensionärsrådet:

15 februari, 17 april, 13 juni, 12 september, 7 november, 12 december

§ 69 Avslutning och kommande möte

Ärendebeskrivning

Nästa möte är torsdagen den 15 februari, Förvaltningshuset - Amsterdam kl 13-17.

Justerare			Utdragsbestyrkande